

**Ethica Amoris, Sive Theologia Sanctorum, Magni
Praesertim Augustini, Et Thomae Aquinatis**

Circa Universam Amoris & Morum Doctrinam, Adversus Novitias Opiniones
Strenuè propugnata, Et In Materiis Principaliter Hodie Controversis
Fundamentaliter discussa

De Sacramentis In Genere Et Specie - Libros Octo Complectens

Henricus, de Sancto Ignatio

Leodii, 1709

Caput 45. Quartò infertur, Assertores suprâ memoratæ propositionis, à
sapientissimo Domino Episcopo Atrebatensi meritissimâ censurâ notatæ,
abuti sententiâ istâ Angelici Doctoris: In foro conscientiae ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73212](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73212)

802 Nec magis elidit vim argumenti nostri Carolus ab Assumptione, dicendo, contritionem dubiam non esse materiam dubiam Sacramenti Pœnitentiæ, sed dubiam dumtaxat dispositionem ad effectum ipsius. Primò, quia ista Caroli opinio nova est, singularis, & contra omnes Doctores: eo proinde titulo meritiò rejicienda. Secundò, contritionem esse materiam, vel quasi materiam, seu partem materialem, definitum est in Conc. Trident. sess. 14. cap. 3. Tertio, etiamsi non esset nisi dispositio, ad effectum Sacramenti necessario requisita, sacrilegium est, Sacramentum absque necessitate exponere periculo frustrati effectus.

CAPUT XLV.

Quartò inferitur, Afferentes supra memorata propositionis, à sapientissimo Domino Episcopo Atrabatenfi meritisimè censurà notata, abusi sententià istà Angelici Doctoris: In foro conscientia creditur homini pro se, & contra se.

803 Hoc dicit S. Thomas quodlib. 1. q. 6. a. 6. ubi sic: *In foro judiciali creditur homini contra se, sed non pro se; in foro autem pœnitentiæ, creditur homini pro se & contra se.* Verùm id pro se perperam accipiunt Adversarii. Triplici namque modo verba ista S. Doctoris accipi possunt. 1. sic ut omninò generaliter & absque ulla restrictione intelligantur. 2. sic ut per ea significetur, non quòd semper, sed quòd ordinariè credendum sit pœnitenti pro se loquenti. 3. sic ut tantùm significetur, quòd in foro quidem judiciali non credatur homini pro se; in foro tamen pœnitentiæ sepe credatur homini pro se loquenti.

804 Vel ipsi Adversarii fatentur accipi non posse primo sensu, cum verbis S. Thomæ hanc addant restrictionem: nisi manifesta ratio appareat in contrarium. Volunt proinde accipienda secundo sensu, ita scilicet ut ordinariè oporteat credere pœnitenti se contritum asserenti. At perperam. Quia certum est, sanctum Thomam nolle, ut credatur pœnitenti, de sua contritione testimonium ferenti, dum Confessarius prudenter judicare nequit, abesse morale periculum, ne pœnitens eo in testimonio vel decipiat, vel decipiatur: aliàs & pœnitens certissimè exponeretur morali periculo sacrilegii, & Sacramentum morali periculo nullitatis & irreverentiæ. Quod certissimè non vult, nec velle potest S. Thomas. Atqui Confessarius non potest ordinariè prudenter judicare, quòd absit morale periculum, ne in hoc testimonio pœnitens decipiatur. Primò, quia, ut Cardinalis Denhoff supra monuit, "la plupart des pœnitens ne savent pas même ce qui est requis pour la douleur furnaturelle, & en particulier que la vraie contrition, soit la parfaite, ou l'imparfaite, doive tellement changer la volonté du pecheur, que non seulement il n'ait plus d'affection au peché, mais qu'il le haïsse, selon que l'enseigne expressément le Concile de Trente. Quod etiam Catechismus Romanus docet, uti num. 754. fuit demonstratum. Quo modo verò Confessarius ordinariè prudenter judicare potest abesse morale periculum, ne pœnitentes decipiantur, dum se contritos dicunt, si major eorum pars ne quidem sciat, sed ignoret, quid ad veram contritionem requiratur.

806 Secundò, S. Carolus Borromæus, S. Franciscus Salcius, S. Thomas Villanovanus, S. Teresa, Bellarminus, Clerus Gallicanus, alique gravissimi viri (cap. 41. §. 28. relati) multos & valde multos asserunt, qui sacrilegè contententur; qui tamen hæc de re interrogati, se verè contritos
Tom. III.

incunctanter asserunt; qui proinde in ea sua asseritione vel decipiunt, vel decipiuntur. Quòd si tam multi sint, qui in eo decipiunt, vel decipiuntur; quomodò in solo verbo ipsorum, Confessarius prudenter judicabit, quòd ordinariè non sit morale periculum, de quo supra: maximè si peccatorum enormitate, consuetudine vel frequentia meruerint excæcari?

Tertio, S. Gregorius l. 20. Moral. c. 15. dicit, quòd *hoc plerumque humanus animus habet proprium, quòd max ut in culpam labitur, à sui adhibe longius cognitione separatur. Quia dum lux veritatis habita negligitur, permittit justus Judex, ut nec amissa requiratur.* Quòd si humanus animus, dum in culpam labitur, plerumque à sui longius cognitione separatur; quomòdò per consequens frequenter, & maximè si ex consuetudine, in culpam labatur graviozem, maximè carnis, quæ præ cæteris excæcat? Quomòdò ergo Confessarius prudenter judicare potest, quòd talis peccator se contritum asserendo, ordinariè nec decipiat, nec decipiatur; præsertim si consuetudinarius sit, vel in graviozem culpam, non semel dumtaxat, sed sæpius lapsus fuerit, ideòque (juxta sanctum Gregorium) à sui cognitione longius separatus & excæcatus? Quomòdò per consequens prudenter judicare potest, quòd ordinariè non sit morale periculum, ne talis peccator deceptus Confessarium decipiat, dum sine prævis pœnitentiæ operibus ad obtinendam à Deo misericordiam, & contritionis gratiam, sine prævia etiam emendatione ad tempus consideratione dignum, asserit se dignum, cui fides adhibeatur, & absolutio impendatur?

Tertio igitur sensu certo certius accipienda sunt objecta verba Angelici Doctoris, sic ut importent, quòd in foro judiciali creditur homini dicenti contra se, sed nunquam pro se; in foro verò pœnitentiæ, non solum creditur homini contra se, sed etiam sæpius pro se, signanter dum testatur facta sua, quæ certè potest cognoscere, & Confessarius ea scire non potest nisi ex ipso, ut quòd tentationi fortiter resistit, peccandi occasiones diligenter vitaverit, hæc vel illa pœnitentiæ opera post peccatum fecerit, hæc vel illa adversus recidivam remedia adhibuerit, &c. Similiter dum se contritum dicit, nec ratio aliunde habetur, quæ Confessarium de eo reddat prudenter dubium, tunc etiam Confessarius ipsi credere debet. Non autem quocumque ratio manifesta non apparet in contrarium. Aliàs ipsi fidem absolutionemque deberet, etiamsi ratio æquè probabilis, imò probabilior appareret in contrarium. Quod est certissimè falsum, ob ea quæ dicta sunt cap. 42.

CAPUT XLVI.

Quintò inferitur, de sufficienti conversione, seu contritione magni peccatoris, maximè curò & facile relabentis, vel consuetudinariis, ordinariè prudenter non judicari ex solis verbis, quibus dolere se, emendationemque promittere dicit, etiamsi verbis illis adjungat gemitum, tussionem pectoris, lachrymasque momentaneas, aliaque ejusmodi signa: præsertim si Confessarius non semel expertus fuerit, signa illa hæcenus sterilia fuisse, id est absque fructu melioris vitæ.

Ratio est, quia ex una parte, eadem, vel similia verba, etiam cum ejusmodi lachrymis, & genitibus, proferunt etiam qui contriti non sunt, vel saltem non sufficienter contriti. Ex alia parte
809
Sf 2